

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สนองพระราชดำริ โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ (ลำดับสมาชิก 8-6410121)

ตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

งานที่ 4

การดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

หลักการ

รู้ศักยภาพ รู้คุณค่า พัฒนาอย่างยั่งยืน

สาระสำคัญ

การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น เป็นการฟื้นฟู
บำรุงรักษาขยายพันธุ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากร
ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงาน

4.1 ฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล

4.2 ใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ประกาศแต่งตั้งคณะทำงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

คำสั่ง องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน
ที่ ๕๘๓ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
“งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น”

ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน ได้ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในกิจกรรมงานทรัพยากรท้องถิ่น ๓ ฐาน ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เพื่อให้การดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน (อพ.สธ.-อปท.) ดังนี้

๑. คณะกรรมการด้านการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย

(๑) นายวินัย พิมพ์สาลี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	ประธานอนุกรรมการ
(๒) นายสมหมาย คำภักดิ์	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	อนุกรรมการ
(๓) ร.ต.ท.สำราญ คงงาม	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	อนุกรรมการ
(๔) นางเพชรฯ ชัยอาภรณ์	เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	อนุกรรมการ
(๕) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืนทุกท่าน		อนุกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรวิทยานุกูล		อนุกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๑ อุดรธานี		อนุกรรมการ
(๘) นายสัมฤทธิ์ โสตาดี	กำนันตำบลเชียงฝืน	อนุกรรมการ
(๙) นายรวิ อ่อนตา	กำนันตำบลบ้านเลื่อม	อนุกรรมการ
(๑๐) ผู้ใหญ่บ้านในเขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน		อนุกรรมการ
(๑๑) นายไพบูลย์ มณีอนันต์สุข	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	อนุกรรมการ/เลขานุการ
(๑๒) นายฉัตรปรีนทร์ วิษรธนโสมสิต	หัวหน้าสำนักปลัด	อนุกรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(๑) ช่วยเหลือผู้รับชอบโครงการ หมู่ที่ ๑ - ๑๒ ในการจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพพืช สัตว์ ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ข้อมูลการประกอบอาชีพ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(๒) ช่วยเหลือและเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ในท้องถิ่น การทำทะเบียนพรรณไม้และพันธุ์สัตว์ในชุมชน และการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ ทะเบียนชีวภาพอื่นๆ ในชุมชน จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

-๕-

อำนาจหน้าที่

- (๑) การเก็บรักษาทั้งในรูปเมล็ด เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ต้นพันธุ์กรรมพืชในแปลงปลูกและการเก็บรักษาในรูปแบบสารพันธุกรรม (DNA)
- (๒) การตรวจสอบพืชปราศจากโรคก่อนการเก็บรักษาพันธุ์กรรมพืชในรูปแบบต่าง ๆ
- (๓) การสร้างสวนพฤกษศาสตร์ การปลูกพืชในสถานศึกษา การปลูกพืชในสวนสาธารณะต่าง ๆ โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ในอนาคต
- (๔) งานขยายพันธุ์พืช งานปลูกพันธุ์กรรมพืชและบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่ต้นแบบ พันธุ์กรรมพืช และทำพิกัดต้นพันธุ์กรรม

๒.๔. ฝ่ายอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ผู้ใหญ่บ้านในเขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืน	หัวหน้าคณะทำงาน
(๒) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงฝืนทุกท่าน	คณะทำงาน
(๓) ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๑ อุดรธานี	คณะทำงาน
(๔) อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกตำบลเชียงฝืน	คณะทำงาน
(๕) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	คณะทำงาน
(๖) นักเรียนโรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๑ อุดรธานี	คณะทำงาน
(๗) ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
(๘) นางสาวแรงฤดา บุตรโคตร	นักวิชาการสาธารณสุข
(๙) นายสุริยะ สีปา	เจ้าพนักงานสาธารณสุข
(๑๐) นายสันติ สิมหัตถ์	นักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(๑๑) นางสาวปรีญา จันดาวัน	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
(๑๒) นางเต็มดวง นวนชนะ	หัวหน้าฝ่ายบัญชี
(๑๓) นางสาวเพ็ญภา โสสาลา	นักวิชาการพัสดุ
(๑๔) นางอภิญา ภัคตรกุลนาถ	นักวิชาการเงินและบัญชี
(๑๕) นางจุฑาธิป วงษา	นักตรวจสอบภายใน
(๑๖) นางสาวอรรณพ ไชยคำทอง	เจ้าพนักงานธุรการ
(๑๗) นายปราโมทย์ ไกรหาญ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
(๑๘) นางสาวทรงอรชร เพชรชู	ครู
(๑๙) นายธรรมบุญ ทองเหล็ก	ครู
(๒๐) นางสาวปณิดา ศรีบุญเรือง	ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน
(๒๑) นางสาวนันทริยา สิงห์เนย์	คนงานทั่วไป
(๒๒) นางสาวนิสา ไสสุย	คนงานทั่วไป
(๒๓) นายฉัตรปรีนทร์ วิษรธนโสมสิต	หัวหน้าสำนักปลัด
(๒๔) นายอริทธิ์ คณาวัลย์	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

อำนาจหน้าที่

- (๑) อนุรักษ์ รักษาทรัพยากรต่าง ๆ เช่น พรรณพืช พันธุ์สัตว์ ในท้องถิ่นที่มีโอกาสจะสูญพันธุ์ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูบำรุงรักษา ขยายพันธุ์พืชเพิ่มเติม และแจกจ่ายให้ชุมชน สร้างจุดขายท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
- (๒) มีการศึกษาขยายพันธุ์พืชโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสำหรับพันธุ์พืชใหม่ ๆ มีการปลูก เลี้ยงและการขยายพันธุ์

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ภาพการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางวิเคราะห์งาน (วิเคราะห์ความสอดคล้อง)

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น	งานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เหตุผล
4.1 ฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล	-สำนักปลัด -งานเกษตร (สำนักปลัด) -งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (สำนักปลัด) -กองสวัสดิการสังคม -กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	4.1 มีหน้าที่บำรุงรักษา ขยายพันธุ์ไม้ต่างๆ รวมถึงการเพาะชำต้นกล้า ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล
4.2 ใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืนเช่นการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ฯลฯ	-สำนักปลัด -งานเกษตร (สำนักปลัด) -งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (สำนักปลัด) -กองสวัสดิการสังคม -กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	4.2 มีความรู้ด้านใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น พัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

4.1 ฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชนตำบล

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

พื้นที่ฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

ลำดับที่	พื้นที่ฟื้นฟูบำรุงรักษา	ขนาดพื้นที่	วัตถุประสงค์
1	บริเวณแปลงปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ	1 งาน	เพื่อฟื้นฟูบำรุงรักษาพืชเศรษฐกิจ กกราชินี
2	ใช้พื้นที่ในชุมชนไม่ห่างจากบริเวณแปลงปลูกรักษา ทรัพยากรท้องถิ่นฯ มากนัก “ฟาร์มหนุณาเดชา” นายเดชาวัต โสดาดี บ้านเชียงพิณ หมู่ที่ 9	2 งาน	เพื่อฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรสัตว์ (หนุณา)
3	ใช้พื้นที่ในชุมชนไม่ห่างจากบริเวณแปลงปลูกรักษา ทรัพยากรท้องถิ่นฯ มากนัก “ฟาร์มเห็ดขอนแก่น” นายอุทัย ชันธุลา บ้านเชียงพิณ หมู่ที่ 1	4 ไร่	เพื่อเพิ่มแหล่งผลิตหัวเชื้อ “เห็ดขอนแก่น” ในพื้นที่ (4 แห่ง)
4	ใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน การพัฒนาผลิตภัณฑ์	1 แห่ง	ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำ สานก่องข้าว/กระติบข้าว ภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ

ทรัพยากรพืช (กกราชินี)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

4.1 ฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล

เหตุผลที่เลือก “กกราชินี”

1. เป็นพืชประจำถิ่นที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในเขตพื้นที่ตำบลเชิงพิณ และชุมชนนิยมนำมาจัดกรสานทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในชุมชนเอง เช่น ก่องข้าว/กระติบข้าว เสื่อ กระเป่า เป็นต้น
2. กก สามารถนำทั้งต้นมาใช้ประโยชน์ และเป็นไม้ประดับได้ตามสถานที่ต่างๆ ได้
3. ถิ่นอาศัย และการขยายพันธุ์
กกราชินีเป็นพันธุ์ไม้มักจะขึ้นตามบริเวณที่ ๆ เป็นโคลนหรือน้ำ เช่น ข้างแม่น้ำ ลำคลอง สระ หรือบ่อน้ำ และที่ลุ่มทั่วไปอยู่ในทวีปแอฟริกา มีการขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อและใช้เมล็ด
4. กกราชินีเป็นพืชที่ดูแลรักษาง่าย ขยายพันธุ์ได้เร็วและขยายพันธุ์โดยการแตกหน่อ หรือใช้ปักชำ

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ภาพกกราชนี้บริเวณเขตพื้นที่ชุมชน

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

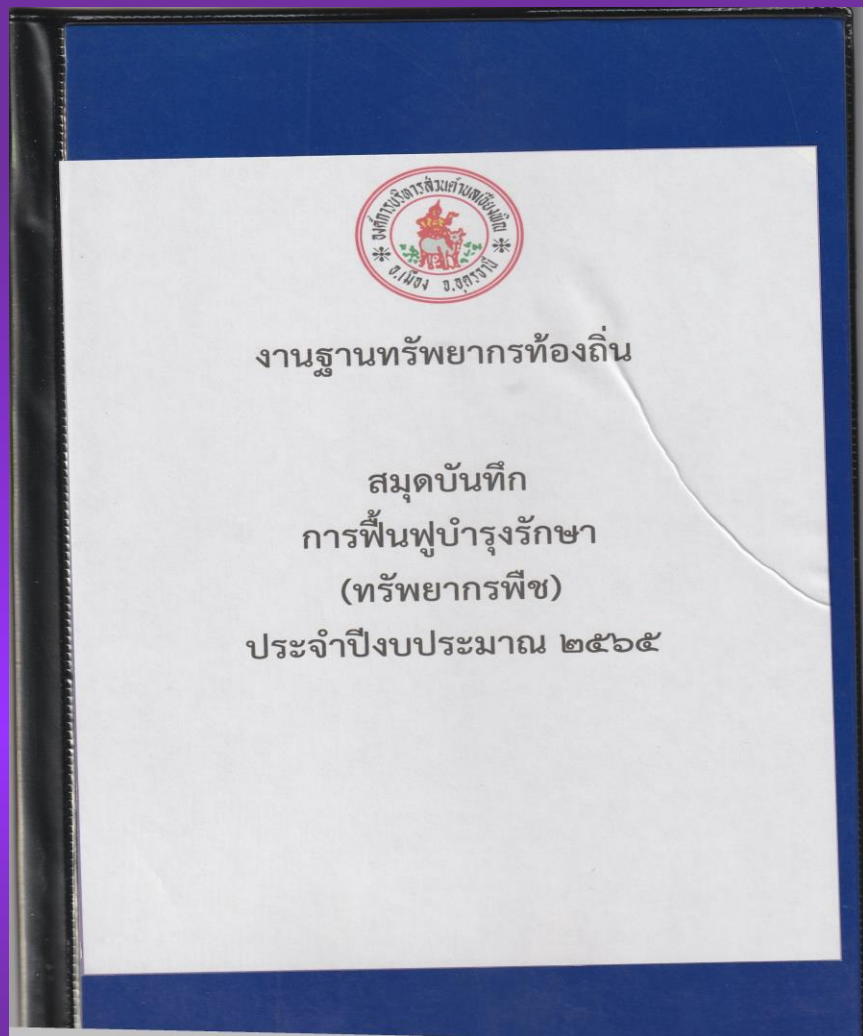
การฟื้นฟู “กกราชินี”

โดย นำต้นกล้าจากพื้นที่ชุมชน เตรียมแปลงดิน โรยเกลบเพื่อให้ดินชุ่มน้ำ และนำต้นกล้ากก ลงในแปลงปลูก รดน้ำให้ชุ่มตลอดและใส่ปุ๋ยคอก เพื่อขยายพันธุ์ต่อไป

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น (กกราจีนี) ปี 2565

การฟื้นฟูบำรุงรักษา (ทรัพยากรพืช)
ประจำปีงบประมาณ 2565

ว/ด/ป	ประเภททรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	ทดดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ
1 ส.ค. 65	พืช	กกราจีนี	ฟื้นฟูในแปลงปลูกรักษา โดยการเตรียมแปลงปลูก ให้เหมาะสม น้ำต้นกล้า ลงแปลงปลูก ใส่ปุ๋ยคอก รดน้ำเช้า-เย็น	แปลงปลูก รักษา อบต. เมืองใหม่	1 งาน	นายวิรุทธิ์ (พร้อมคณะ)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น (กกราชินี) ปี 2566

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรพืช)

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ทพกรฟื้นฟูบำรุงรักษา (ทรัพยากรพืช)
ประจำปีงบประมาณ 2566

จ/ด/ป	ประเภททรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	ทพดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ
3 พ.ศ. ๖๖	พืช	กกราชินี	ฟื้นฟูในแปลงปลูกรักษา เตรียมแปลงปลูกในแปลง น้ำต้นกล้าลงแปลง และใส่ปุ๋ยคอก รดน้ำ เช้า-เย็น	แปลงปลูก รักษา อบต. เชียงหิน	1 งาน	นายอิทธิ (พร้อมครอบครัว)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น “กกราชินี”

ว/ด/ป	ประเภท ทรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	การดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1 มี.ค. 65	พืช	กกราชินี	ฟื้นฟูในแปลงปลูกรักษาโดยเตรียมแปลงปลูกให้เหมาะสมนำต้นกล้าลงแปลงปลูกใส่ปุ๋ยคอกรดน้ำเช้า-เย็น	แปลงปลูก รักษา อบต.เชียงพิณ	1 งาน	นายอวิรุทธ์ คณาวัลย์ พร้อมคณะฯ	
3 เม.ย. 66	พืช	กกราชินี	ฟื้นฟูในแปลงปลูกรักษาเตรียมแปลงปลูกให้เหมาะสม นำต้นกล้าลงแปลงปลูกใส่ปุ๋ยคอกรดน้ำเช้า-เย็น	แปลงปลูก รักษา อบต.เชียงพิณ	1 งาน	นายอวิรุทธ์ คณาวัลย์ พร้อมคณะฯ	

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

คัดเลือกหน่อ หรือเมล็ด “กกราชนี” เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม

รูปการเพาะชำ

“กกราชนี”

โดยหน่อ หรือเมล็ด

- คัดเลือกหน่อลงปลูก
- เตรียมอุปกรณ์การปลูก
- เตรียมแปลงปลูก

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ขยายพันธุ์เพิ่ม “กกராชินี”

“กกราชินี” ขยายพันธุ์ โดยการเพาะชำและแตกหน่อ หรือใช้เมล็ด

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

“กกราชินี” ที่แตกหน่อและเจริญเติบโตแข็งแรง

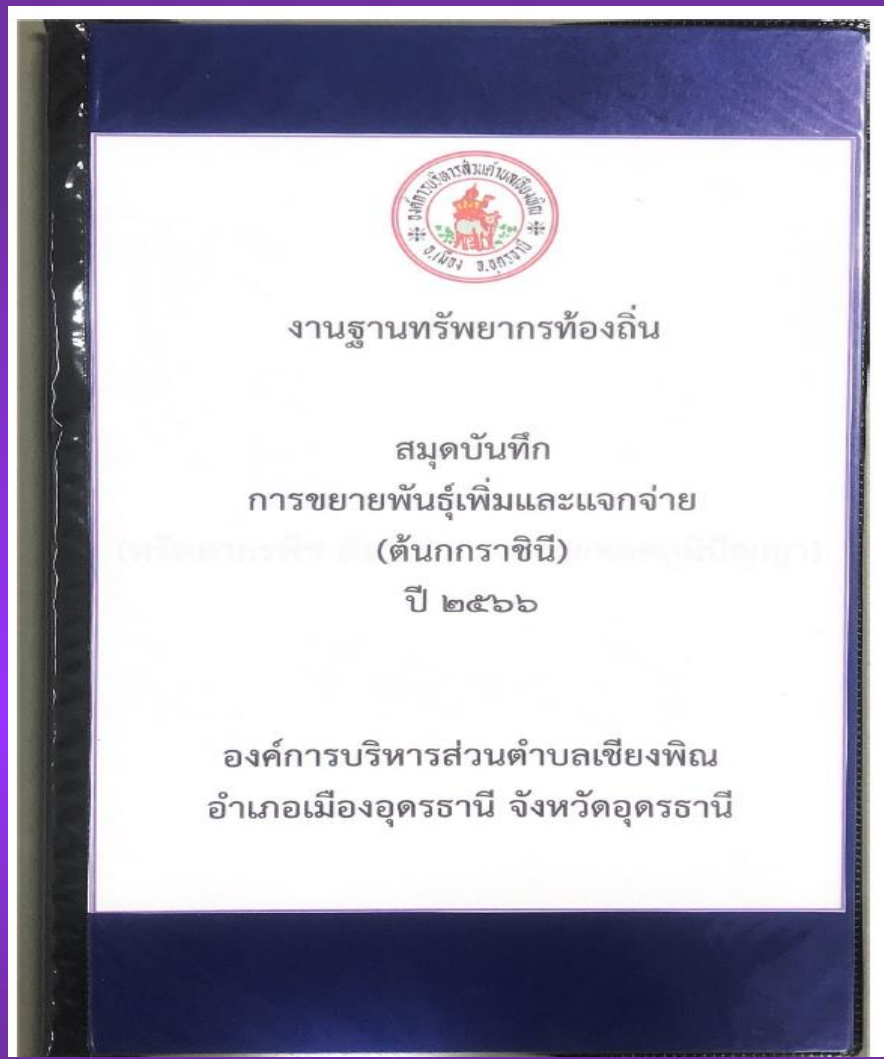

คณะทำงานฯ จะนำไปแจกจ่ายให้ชุมชน ตำบล ต่อไป

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย “กกราชินี” ปี 2566

การขยายพันธุ์เพิ่ม ปีงบประมาณ 2566							การขยายพันธุ์เพิ่ม ปีงบประมาณ 2566					
ลำดับงาน	วันที่	ร.ต.ป.	พื้นที่	วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	ร.ต.ป.	พื้นที่	จำนวน	จำนวน	หมายเหตุ	หมายเหตุ
กกราชินี	1	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	190		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				30	170		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				30	160		
กกราชินี	2	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	120		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				10	110		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				20	90		
กกราชินี	3	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	70		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				10	60		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				20	50		
กกราชินี	4	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	40		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				10	30		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				20	20		
กกราชินี	5	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	10		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				10	0		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				20	0		
กกราชินี	6	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	90		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				10	80		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				15	65		
กกราชินี	7	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	35		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				15	45		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				20	25		
กกราชินี	8	25/10/66	100 ไร่	เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี		20/10/66	พื้นที่	10	0		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				25	0		
				เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม	นายสมชาย ใจดี				25	0		

ทรัพยากรท้องถิ่น หนุณา(หนูพุก)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

เหตุผลที่เลือก “หนูนา(หนูพุก)”

- ◆ หนูนา(หนูพุก) เป็นสัตว์ที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลเชียงพิณ
- ◆ หนูนา(หนูพุก) เป็นศัตรูพืช ที่คอยทำลายต้นข้าวและเมล็ดข้าวในนาข้าว พืชอื่นๆ ในพืชที่เพาะปลูก เช่น มันสำปะหลัง ผัก ผลไม้ เป็นต้น และยังทำลายสัตว์อื่นๆ ในพื้นที่นาและพื้นที่เพาะปลูก เช่น หอย ปลา เป็นต้น ซึ่งหนูนา/หนูพุก มีการแพร่ขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วและมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในชุมชน
- ◆ หนูนา(หนูพุก) เป็นสัตว์เศรษฐกิจได้ในอนาคต เนื่องจากหนูมีโปรตีน 17% ต่อน้ำหนัก 1 กรัม (อ้างอิงจาก กลุ่มวิจัยอาหารเพื่อโภชนาการ สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 01/09/2018) ซึ่งคนในท้องถิ่นนิยมนำมาเป็นอาหารรับประทาน อีกทั้งยังเป็นที่ยินยอมแพร่หลายต่อไปในอีกหลายๆ พื้นที่

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ฟื้นฟู ขยายและแพร่พันธุ์ หนูนา(หนูพุก)

ฟื้นฟู ขยาย และแพร่พันธุ์ หนูนา(หนูพุก) โดย

หาสถานที่เลี้ยงหนูนาที่เหมาะสม นิยมเลี้ยงในท่อซีเมนต์ โดยให้อาหาร อาหารเสริม น้ำ และปัจจุบันสามารถผสมสูตรอาหาร จากการทดลอง เพื่อให้หนูตัวใหญ่กว่าธรรมชาติ และทำให้หนูไม่มีกลิ่นสาบด้วย

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การผสมสูตรอาหาร และอาหารเสริมของหนู

สูตรอาหาร ประกอบด้วย

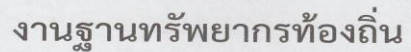
- 1.โปรตีน (16 เปอร์เซ็นต์) 1 กก.
- 2.ข้าวโพดลดละเอียด 1 กก.
- 3.ข้าวปลาย 1 กก.
- 4.รำอ่อน 4 กก.
- 5.รำแก 3 กก.
- 6.กากน้ำตาล 15 ซีซี
(เพิ่มความหอมในการกินอาหาร)
- 7.น้ำเปล่า

อาหารเสริม อาทิ เช่น

- 1.ฟักทอง
 - 2.ลำอ้อย
 - 3.แตงกวา
 - 4.มันสำปะหลัง
 - 5.ผลไม้ หรือผักต่างๆ
- จะให้อาทิตย์ละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้แมลง
อื่นเข้าไปกินอาหาร เช่น มด และการให้
อาหารเสริมจะทำให้หนูสดชื่น ขยับถ่ายและมี
วิตามินบำรุงหนู ส่วนอ้อย จะบำรุงขนและหนู
มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

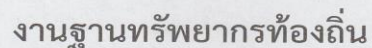
สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น หนองนา (ปี 2565)

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรสัตว์)
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น หนุณา (ปี 2566)

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรสัตว์)
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น หนูลา (ปี 2565-2566)

ว/ด/ป	ประเภท ทรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	การดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ม.ค.และ เม.ย. 65	สัตว์	หนูลา (หนูฟูก)	ฟื้นฟูสถานที่เลี้ยงหนูลา จำนวน 10 ท่อ โดยให้น้ำ และอาหาร หมั่นตรวจดูอยู่ตลอดเวลา	แปลงปลูกรักษา อบต.เชียงพิณ	2 งาน	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ พร้อมคณะฯ	
ม.ค.และ เม.ย. 66	สัตว์	หนูลา (หนูฟูก)	ฟื้นฟูสถานที่เลี้ยงหนูลา จำนวน 20 ท่อ โดยให้น้ำ และอาหาร หมั่นตรวจดูอยู่ตลอดเวลา	แปลงปลูกรักษา อบต.เชียงพิณ	2 งาน	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ พร้อมคณะฯ	

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย หนูนา(หนูพุก)

คัดเลือกหนูพ่อ-แม่พันธุ์ที่
สมบูรณ์จับคู่อยู่คอกเดียวกัน
เพื่อผสมพันธุ์ โดยใช้เวลาใน
การจับคู่ประมาณ 1 สัปดาห์

แม่พันธุ์หนูจะตั้งท้อง ประมาณ
28-30 วัน ประมาณ 5-10 ตัว/
คอก และจับพ่อพันธุ์หนูแยก
ออกป้องกันการกัดลูกตาย

ปล่อยให้แม่หนูเลี้ยงลูกหนูต่อ
จนหย่านมประมาณ 3 สัปดาห์
และเลี้ยงต่อไปจนหนูสมบูรณ์
แข็งแรงพร้อมที่ผสมพันธุ์
ประมาณ 4-6 เดือน

หนูหนุ่ม-สาวที่พร้อมผสมพันธุ์
ตัวผู้เมื่ออายุครบ 6 เดือน ตัว
เมียเมื่ออายุ 4 เดือน จะ
เหมาะสมสำหรับการเป็นพ่อแม่
พันธุ์ต่อไป

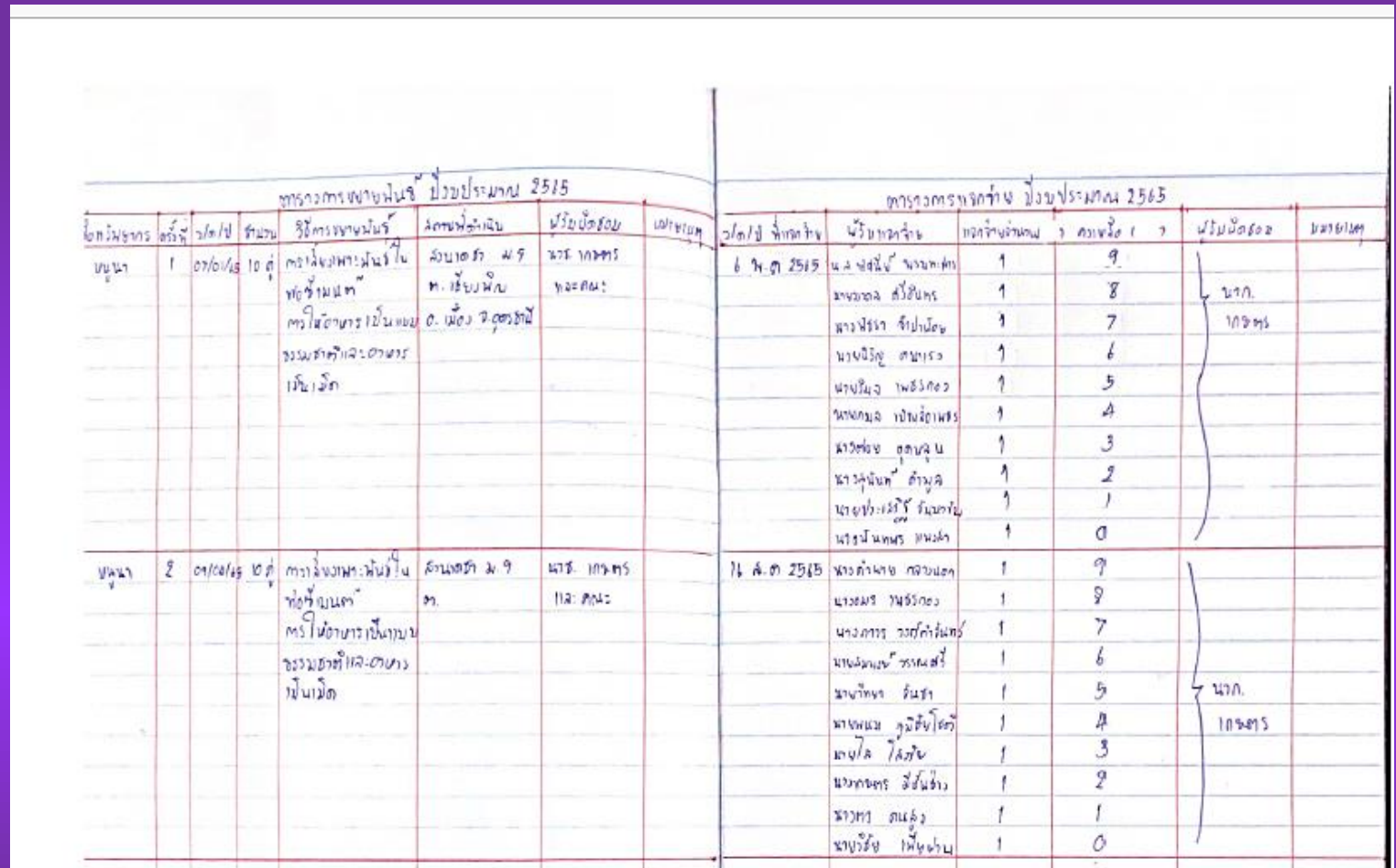

การแจกจ่าย หนูนา(หนูพุก) ให้ชุมชน ตำบล

สมุดบันทึกการขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย หนุณา(หนุพุก) ปี 2565

สมุดบันทึกการขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย หนุณา(หนุพุก) ปี 2566

สมุดบันทึก
การขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย
(หนูนา/หนูพุก)
ปี ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ เห็ดขอนขาว

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

เหตุผลที่เลือกทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ (เห็ดขอนขาว)

- เห็ดขอนขาวมีอยู่ทั่วไปและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในป่าที่อุดมสมบูรณ์ เลี้ยงและสามารถขยายพันธุ์ได้ง่าย
- เห็ดขอนขาวเป็นที่นิยมรับประทานสำหรับคนในท้องถิ่นและคนอีสาน สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลายเมนู
- สร้างการรับรู้ให้คนในชุมชนรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ และอยู่บนพื้นฐานการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ และวิถีการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ (เห็ดขอนขาว)

ดั้งเดิม

ฟื้นฟูแล้ว

ฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรชีวภาพ โดยคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ส่งเสริมให้ความรู้แก่ชุมชนให้การรักษาทรัพยากร
ชีวภาพ “เห็ดขอนขาว” ให้มีอาชีพและเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรชีวภาพ (เห็ดขอนขาว)

ให้ความรู้ เห็ดขอนขาว และลงพื้นที่ฟาร์มเห็ดที่ได้ดำเนินการต่อยอดในชุมชน

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรชีวภาพ เห็ดขอนขาว ปี 2565

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรชีวภาพ)
ปี ๒๕๖๕

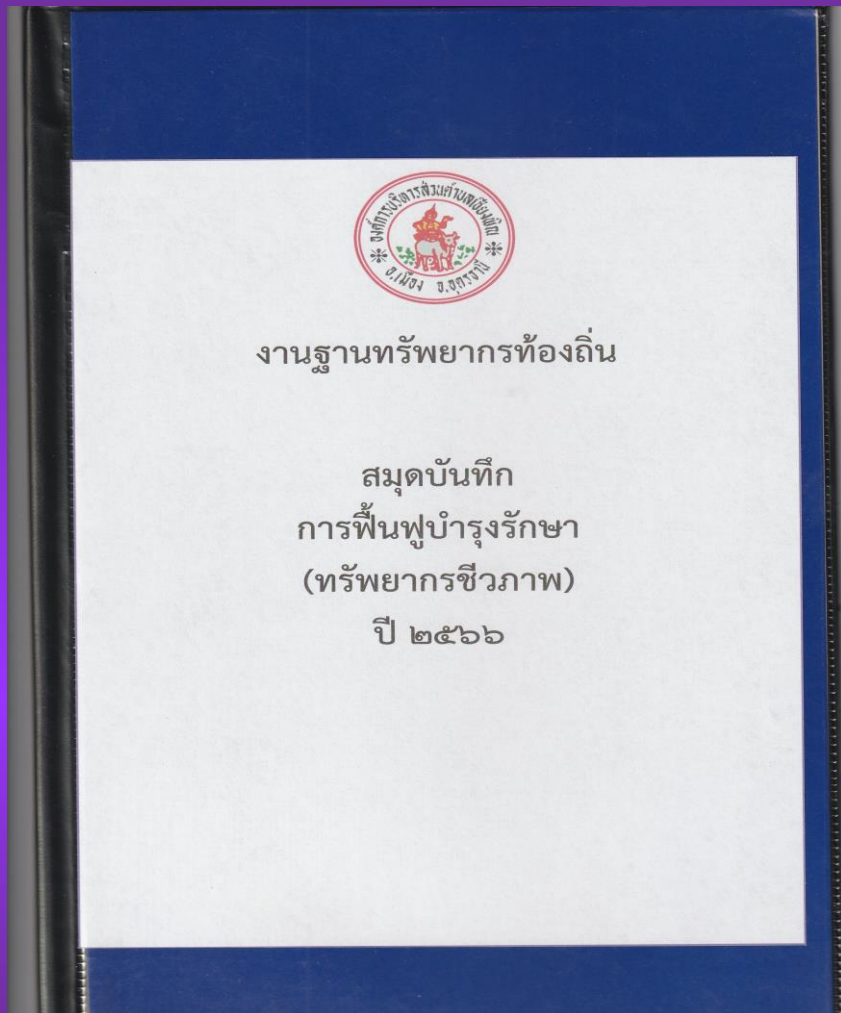
ตารางฟื้นฟูบำรุงรักษา (ทรัพยากรชีวภาพ)
ประจำปีงบประมาณ 2565

จ/ต/ป	ประเภททรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	ทดดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ
2 ส.ค. 65	ชีวภาพ	เห็ดขอนขาว	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์พันธุ์ เห็ดขอนขาวบ้าน นายอภัย ชื่นอุลา บ้านเขียงนิม หมู่ที่ 1	ฟาร์มเห็ด ขอนขาว นายอภัย ชื่นอุลา บ้านเลขที่ 382 หมู่ 1 ม.เขียงนิม	1 ไร่	นายอภัย ชื่นอุลา (พ.อ.มค.๕๕๖)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรชีวภาพ เห็ดขอนขาว ปี 2566

ตารางฟื้นฟูบำรุงรักษา (ทรัพยากรชีวภาพ)						
ประจำปีงบประมาณ 2566						
ว/ด/ป	ประเภททรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	ทรงดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ
3 ก.พ. 66	ชีวภาพ	เห็ดขอนขาว	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์พื้นที่ฟาร์มเห็ดขอนขาว บ้านหนองขี้เหล็ก จ.นครราชสีมา บ้านเชิงหิน หมู่ที่ 1	ฟาร์มเห็ดขอนขาว หนองขี้เหล็ก บ้านเลขที่ 382 หมู่ 1 ต.เชิงหิน อ.เมือง จ.อุดรธานี	1 ไร่	นายวิรัช (พรอ.นครราชสีมา)

ตารางการฟื้นฟูบำรุงรักษาทรัพยากรท้องถิ่น เขตขอนแก่น (ปี 2565-2566)

ว/ด/ป	ประเภททรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	การดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ
2 มี.ค. 65	ชีวภาพ	เขตขอนแก่น	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์ ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านนายอุทัย ชันธุลา บ้านเชียงพิณ หมู่ที่ 1	ฟาร์มเขตขอนแก่น นายอุทัย ชันธุลา 382 หมู่ 1 ต.เชียงพิณ	1 ไร่	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ (พร้อมคณะฯ)
3 ก.พ. 66	ชีวภาพ	เขตขอนแก่น	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์ ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านเชียงพิณ หมู่ที่ 9	ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านเชียงพิณ หมู่ที่ 9	1 ไร่	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ (พร้อมคณะฯ)
3 ก.พ. 66	ชีวภาพ	เขตขอนแก่น	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์ ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านโนนตาล หมู่ที่ 2	ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านโนนตาล หมู่ที่ 2	0.5 ไร่	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ (พร้อมคณะฯ)
3 ก.พ. 66	ชีวภาพ	เขตขอนแก่น	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์ ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านหนองสวรรค์ หมู่ที่ 5	ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านหนองสวรรค์ หมู่ที่ 5	0.5 ไร่	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ (พร้อมคณะฯ)
3 ก.พ. 66	ชีวภาพ	เขตขอนแก่น	ฟื้นฟูบำรุงรักษาอนุรักษ์ ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านโนนคาม หมู่ที่ 3	ฟาร์มเขตขอนแก่น บ้านโนนคาม หมู่ที่ 3	0.5 ไร่	นายอวิรุทธิ์ คณาวัลย์ (พร้อมคณะฯ)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่ายทรัพยากรท้องถิ่น ชีวภาพ เห็ดขอนขาว

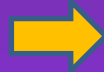
ใช้เนื้อเห็ดจากดอกเห็ดสด เพื่อนำไปเลี้ยงให้เจริญในอาหารวุ้นในสภาพปลอดเชื้อปลอมปน

การเลี้ยงเส้นใยบนอาหารวุ้น ต้องทำในตู้ปลอดเชื้อ ที่ทำการฆ่าเชื้อจุลินทรีย์อื่นๆ แล้ว และเชี่ยเชื้อลงในขวดแก้ว

ใช้เชื้อเห็ดจากอาหารวุ้น ไปทำหัวเชื้อในเมล็ดธัญพืช เพื่อเพิ่มปริมาณเชื้อเห็ด โดยตัดเชื้อเห็ดในอาหารวุ้นถ่ายลงไปในช่วงที่มีเมล็ดธัญพืชเก็บไว้ อุณหภูมิห้อง ประมาณ 9 วัน

นำหัวเชื้อเห็ดที่เติบโตในเมล็ดธัญพืชไปบรรจุลงถุงซีลีย่อยที่ได้มาจากส่วนผสมของซีลีย่อยและส่วนผสมต่างๆ ที่ผ่านการอบฆ่าเชื้อแล้ว ปล่อยให้เชื้อเห็ดเดินทั่วถุง รอจนมีดอกเห็ดออกมา

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย ทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ เห็ดขอนขาว (ต่อ)

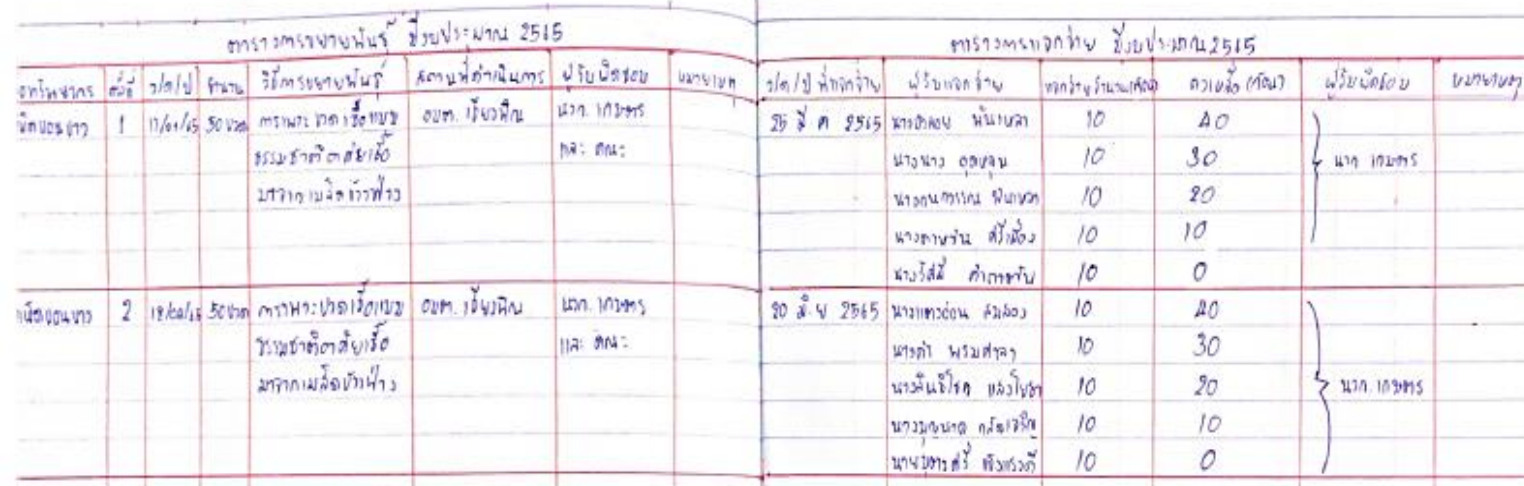
เพาะเชื้อเห็ดที่เลี้ยงเส้นใย
อาหารรุ้น ที่เลี้ยงในขวดเมล็ด
ธัญพืชไปศึกษา และแจกจ่าย
ให้กับคนในชุมชนเพื่อขยาย
และแบ่งปันต่อไป

ส่งเสริมการปลูกเห็ดขอนขาว
ให้กับชุมชน เพื่อเป็นทางเลือก
เพิ่มเติม จากการปลูกเห็ดต่างๆ
ในชุมชน

ส่งเสริมขยายพันธุ์เห็ดขอน
ขาวในพื้นที่ชุมชน เพื่อให้
ชุมชนได้มีอาชีพและรายได้

สมุดบันทึกการขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่ายทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ (หัวเชื้อเห็ดขอนขาว) ปี 2565

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่ายทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ (หัวเชื้อเห็ดขอนขาว) ปี 2566

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สมุดบันทึก
การขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย
(เห็ดขอนขาว)
ปี ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

การขยายพันธุ์ ปีงบประมาณ 2566							การแจกจ่าย ปีงบประมาณ 2566						
วันที่	เวลา	จำนวน	ชื่อทรัพยากร	สถานที่	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	วันที่	เวลา	จำนวน	ชื่อทรัพยากร	สถานที่	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1	20 มิ.ย.	50 ชุด	การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว	สวน รังนก	น.ส. เกษม		10 มิ.ย. 2566		เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	0	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	20	10	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	10	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	0	
2	21 มิ.ย.	50 ชุด	การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว	สวน รังนก	น.ส. เกษม		18 มิ.ย. 2566		เห็ดขอนขาว	บ้านนา	5	45	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	33	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	25	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	5	20	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	10	
			การขยายพันธุ์เห็ดขอนขาว		น.ส. เกษม				เห็ดขอนขาว	บ้านนา	10	0	

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การฟื้นฟู บำรุง รักษา และแจกจ่ายทรัพยากรท้องถิ่นชีวภาพ เห็ดขอนขาว

ฟื้นฟูบำรุงรักษาและแจกจ่าย โดยถ่ายทอดวิธีการทำหัวเชื้อเห็ดขอนขาวให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจเพื่อศึกษาต่อหรือนำความรู้ที่ได้เผยแพร่ต่อๆ กันไป นำหัวเชื้อเห็ดไปแจกจ่ายเพื่อเพิ่มทางเลือกในการปลูกเห็ดที่หลากหลายเพิ่มขึ้น และคณะทำงานฯ นำเอาก้อนเห็ดที่หมดอายุแล้วและเชื้อเห็ดขอนขาวไปหว่านในป่าปกปัก เพื่อให้มีเห็ดเพิ่มขึ้นและประชาชนได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน...

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นการสานก่องข้าว/กระติบข้าว จาก กกราชินี

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

เหตุผลที่เลือก “การสาน ก่องข้าว/กระติบข้าว”

1. เพื่อสืบสาน อนุรักษ์ และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ให้ยาวนาน
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน พี่น้อง อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และสร้างรายได้
ให้แก่ประชาชนในพื้นที่
3. เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ภายใต้หลักการดำเนินงานตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานก่องข้าว/กระติบข้าว)

การจักสาน ก่องข้าว/กระติบข้าว เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมของวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนอีสานที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณที่ควรอนุรักษ์ไว้จึงควรฟื้นฟูบำรุงรักษาโดยเผยแพร่ให้ความรู้ขั้นตอนกระบวนการจักสานก่องข้าว/กระติบข้าวให้ลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้ อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาให้คงอยู่ต่อไป

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ขั้นตอน วิธีการสานก่องข้าว/กระติบข้าว

1

ประชาชนเก็บเกี่ยว
กกราชินีที่สมบูรณ์ เพื่อ
นำไปเป็นวัตถุดิบใน
การจักสาน

2

นำต้น กกราชินี โดยใช้
ส่วนที่เป็นลำต้นมาจักร
เป็นเส้นให้ได้ขนาดตาม
ต้องการ

3

จากนั้นจะนำเส้น กก ที่
ได้ไปตากแดด จนเส้นกก
แห้งสนิท และอาจนำไป
ย้อมสีตามชอบ เพื่อ
เตรียมเป็นวัตถุดิบในการขึ้น
รูปก่องข้าว/กระติบข้าว

4

นำเส้น กก (แห้ง) หรือ
เส้น กก (ย้อมสี) มาจักร
สานเพื่อขึ้นรูปทรงและ
ลวดลายต่างๆ เป็นก่อง
ข้าว/กระติบข้าว

5

ขึ้นรูปเป็น ก่องข้าว/กระติบ
ข้าว และถ่ายทอดภูมิ
ปัญญา ให้กับลูกหลานรุ่น
ต่อไปเพื่อสืบสาน และ
อนุรักษ์ให้คงอยู่

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานก่องข้าว/กระติบข้าว)

-การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้ผู้สนใจศึกษา เรียนรู้ เป็นการศึกษา
ดูงานของ อบต.หนองกรด จ.นครสวรรค์ เมื่อครั้งเข้าศึกษาดูงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้าน
เลื่อม (กลุ่มสานก่องข้าว/กระติบข้าว และกลุ่มแปรรูปปลา) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

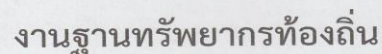
ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นสานก่องข้าว/กระติบข้าว (ปี 2565-2566)

ว/ด/ป	ประเภท ทรัพยากร	ชื่อทรัพยากร	การดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
16 ธ.ค. 64	ภูมิปัญญา	สาน ก่องข้าว/ กระติบข้าว	การอนุรักษ์ทรัพยากร ท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้าน นาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้าน เลื่อม	ศูนย์วิสาหกิจชุมชน บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม	1 แห่ง	นส.ปริยากร จันดาวัน (พร้อมคณะฯ)	
23 ม.ค. 66	ภูมิปัญญา	สาน ก่องข้าว/ กระติบข้าว	การอนุรักษ์ทรัพยากร ท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบล เชียงพิณและศูนย์ข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วน ตำบลเชียงพิณ	2 แห่ง	นส.ปริยากร จันดาวัน (พร้อมคณะฯ)	

สมุดบันทึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ปี 2565

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรภูมิปัญญา)
ปี ๒๕๖๕

51

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ปี 2566

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

สมุดบันทึก
การฟื้นฟูบำรุงรักษา
(ทรัพยากรภูมิปัญญา)
ปี ๒๕๖๖

ตารางฟื้นฟูบำรุงรักษา (ทรัพยากรภูมิปัญญา)
ประจำปีงบประมาณ 2566

ว/ด/ป	ประเภท	ชื่อพื้นที่	ชื่อผู้ดำเนินการ	สถานที่ฟื้นฟู	จำนวน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
23 มกราคม 2566	ภูมิปัญญา	สวน	ฟื้นฟูภูมิปัญญา การทำกระติบข้าว	ศูนย์วิสาหกิจชุมชน บ้านนาหนอง	2 งาน	นาง.วิเชียร จันทร์	(พร้อมภาพ)

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น การจักสานก่องข้าว/กระติบข้าว

1.แจกจ่าย กกราชินี และวัสดุอุปกรณ์ ให้ประชาชนและผู้สนใจ เพื่อดำเนินการเรียนรู้ การสานก่องข้าว/กระติบข้าว

3.ถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาสู่ลูกหลาน นักเรียน นักศึกษา เพื่ออนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญา

4.สร้างศูนย์เรียนรู้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวบรวมผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญา เพื่อส่งเสริมขยายและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบลต่อไป

2.ฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ขั้นตอนวิธีการจักสาน ก่องข้าว/กระติบข้าว ให้กับประชาชนและผู้สนใจให้มีความรู้ ความเข้าใจ

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานก่องข้าว/กระติบข้าว) ปี 2565

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

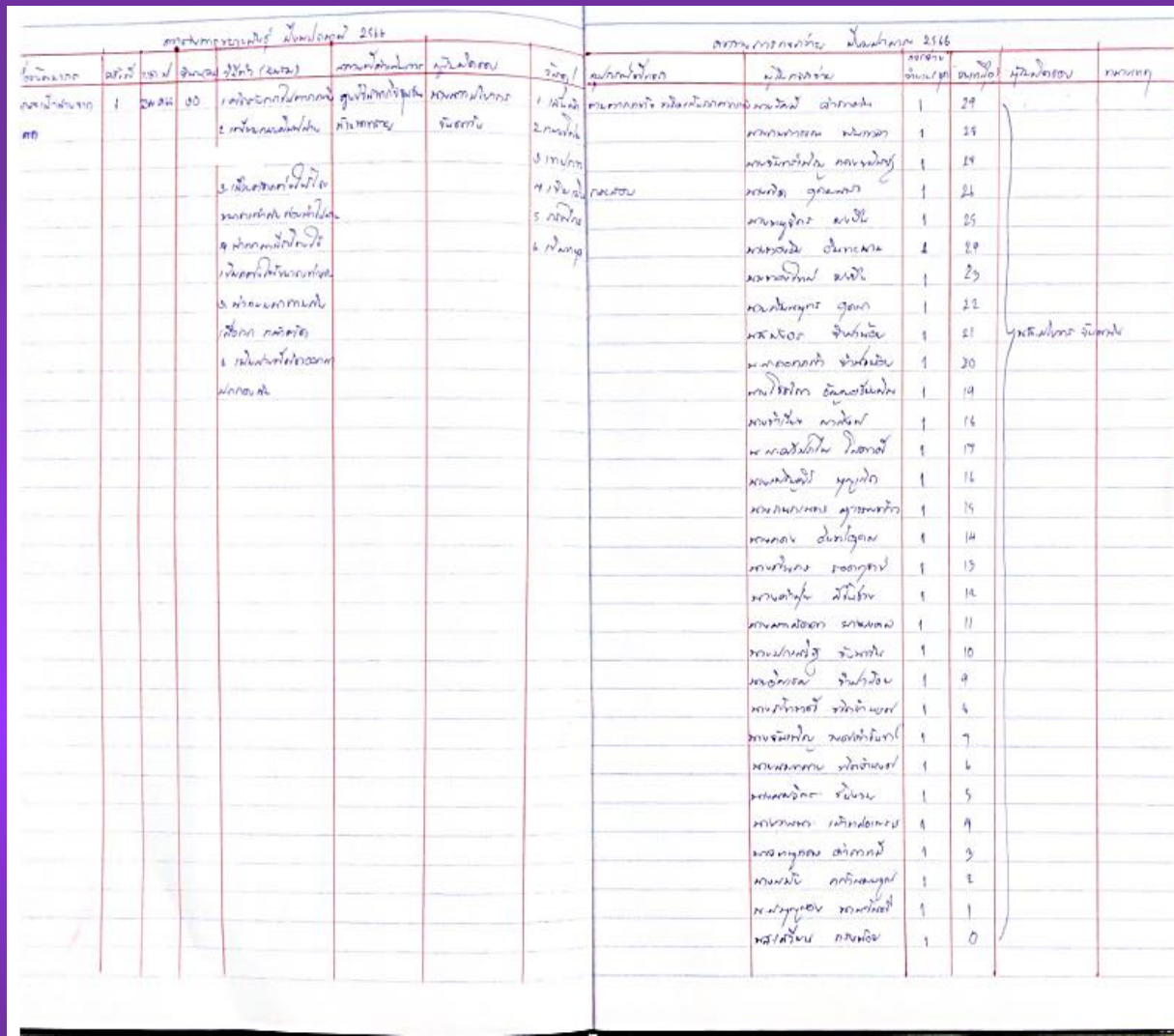
สมุดบันทึก
การขยายพันธุ์เพิ่มและแจกจ่าย
(กระติบข้าว)
ปี ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ
อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

การขยายพันธุ์ ปีงบประมาณ 2565						การแจกจ่าย ปีงบประมาณ 2565					
ชื่อพันธุ์ข้าว	วันที่	จำนวน	วิธีการทำ (ตาม)	สถานที่ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ชื่อผู้รับ	จำนวน (เม็ด)	ชนิด	วิธีแจกจ่าย	หมายเหตุ	
กระต๊อบขาว จากต้นแม่	1	1	1. นำดินกลบ นกขี้แรด	ศูนย์เรียนรู้	นางสาวปวีณา	1. นางสาวปวีณา	1	29	นางสาวปวีณา รับค่าจ้าง		
			2. หักกิ่ง ๕ กิ่ง	ศูนย์เรียนรู้	นางสาวปวีณา	2. นางสาวปวีณา	1	28			
			3. หักกิ่ง ๕ กิ่ง	ศูนย์เรียนรู้	นางสาวปวีณา	3. นางสาวปวีณา	1	27			
			4. หักกิ่ง ๕ กิ่ง	ศูนย์เรียนรู้	นางสาวปวีณา	4. นางสาวปวีณา	1	26			
			5. หักกิ่ง ๕ กิ่ง	ศูนย์เรียนรู้	นางสาวปวีณา	5. นางสาวปวีณา	1	25			

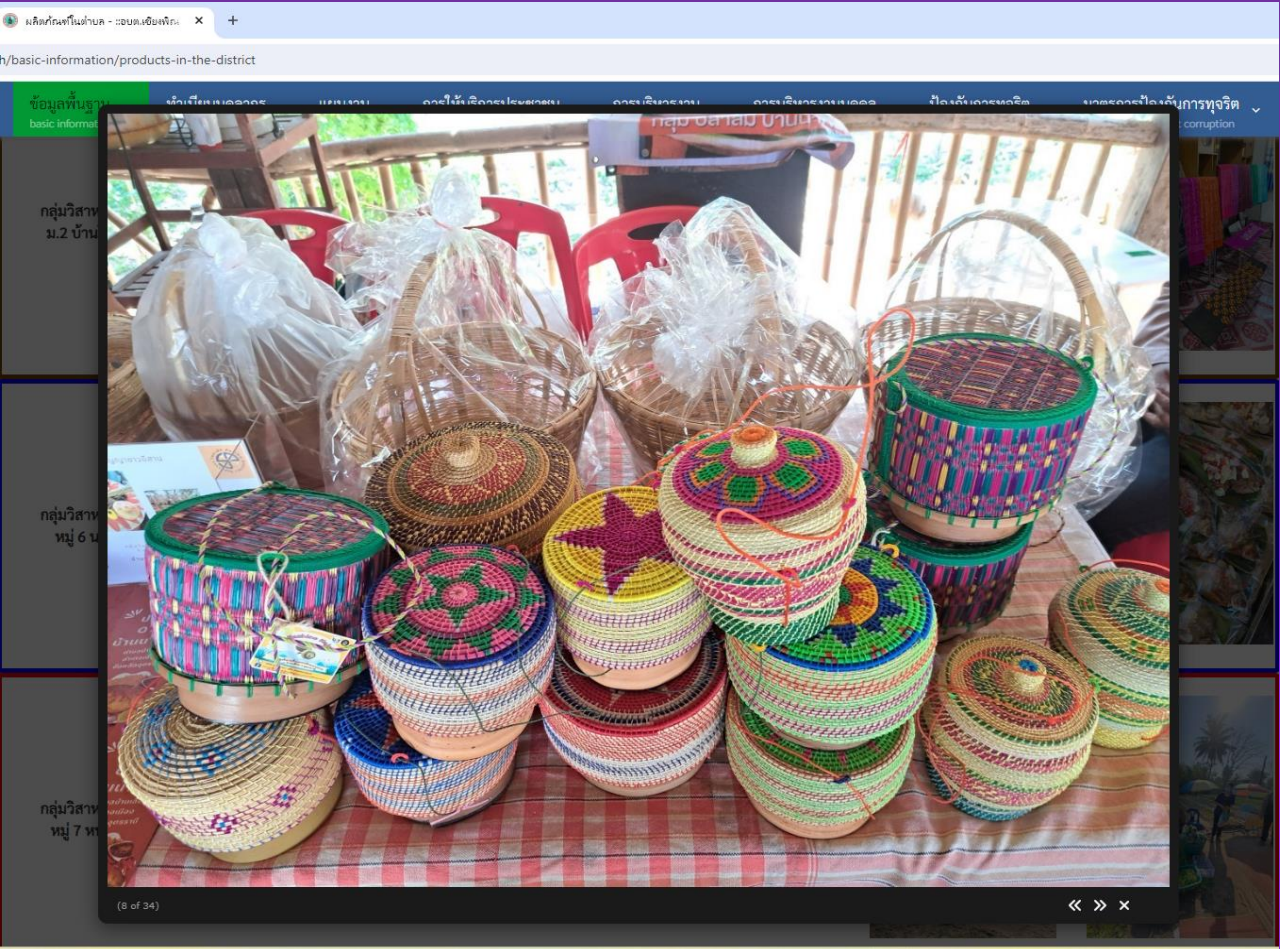
สมุดบันทึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระเป๋า) ปี 2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

4.2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น การจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น
แหล่งเรียนรู้ ฯ

มีการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่นและช่องทางการติดต่อ ผ่านเว็บไซต์ อบต.เชียงพิณ

<https://www.chiangphinlocal.go.th/>

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

แหล่งเรียนรู้

-การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น โดยการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น และการสร้างแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เกิดการใช้ สืบค้น เผยแพร่ และอนุรักษ์ต่อยอดได้

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

1) การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

CHIANG PHIN

ทางหลวง 2263

ท่องเที่ยวอย่างรู้
คุณค่ารักษาไว้
อย่างยั่งยืน

วัดไชยาราม

หมู่ที่ 5 บ้านหนองสวรรค์
เป็นสถานที่ตั้งรูปเหมือน
พระครูพิบูลย์ญาณ
(หลวงปู่พิมพ์ พุฒาจารย์)
ในพิธีกรรมเจดีย์
หลวงปู่พิมพ์

ธาราภิข

ทะเลน้ำจืดแห่งเดียวในนคร มีกิจกรรม
ทางน้ำ เหมาะกับการพักผ่อนของทุกคน
ในนครอบคูร์ มีร้านอาหาร เครื่องดื่ม
บาร์สมูทตี้ นามสไมล์ จัดงานเลี้ยง งาน
แต่งงาน ปาร์ตี้ และเป็นสถานที่ถ่ายรูป

วัดป่าวิเวกโนนแดน

เป็นวัดหนึ่งซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตก
ของบ้านเชียงพิณตั้งขึ้นพ.ศ. ๒๕๐๔
ท่านพระครูวิเวกธรรมคุณ ได้มาทำ
การบูรณะจัดตั้งขึ้นเป็นวัดขึ้นอีกครั้ง
หนึ่งและตั้งชื่อว่า วัดป่าวิเวกโนนแดน

วัดป่าดำรงธรรม

เป็นแหล่งปฏิบัติธรรมและ
แหล่งศึกษาทางศาสนา

กลุ่มปลูกผักหนองโอน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ 7 ปลูก
ผักปลอดสารพิษเพื่อส่งเสริม
อาชีพ

คริสตจักร บ้านหนอง

เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมในศาสนา
คริสต์ แต่ชาวคริสต์ในกายโรมันเอาดอกไม้ในพิธี

กลุ่มทอผ้า โนนตาล

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ 2
ทอผ้าลายพื้นเมืองเพื่อส่งเสริม
อาชีพในชุมชน

กลุ่มปลาซ่มและ กระต๊อบข้าวบ้านนาทราย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่ 6
ผลิตปลาซ่มและสาหร่ายกระต๊อบ
ข้าวเพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน

ตลาดไทยศิริ

3 ตลาดที่รวบรวมอาหาร
หลายประเภท เช่น
ของสด อาหารทะเล
อาหารสำเร็จรูป
ร้านค้าต่างๆ

วัดสุริยาราม

วัดสุริยารามเป็นวัดที่ตั้งอยู่ใจกลาง
หมู่บ้านเชียงพิณ เริ่มสร้างพร้อมกับ
ชุมชนบ้านเชียงพิณ ตัดถนนอุดร-กุด
จับ ใช้ประกอบกิจทางศาสนา
ตลอด มีการสร้างเสนาสนะพร้อมทั้ง
การปฏิบัติศาสนกิจเป็นอย่างดี

ศาลปู่หนองจอก

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำชุมชน
บ้านหนองจอก ม.7-หนองอาจ ม.4

ศาลเจ้าปู่ผา

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำชุมชน
บ้านเชียงพิณ ม.9

แผนที่
ท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัดป่าดอนบง บ้านเชิงพิณ ม.1

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.แหล่งประวัติศาสตร์โฮจิมินห์ บ้านหนองฮาง ม.4

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

3.ศาลปู่หนองจอก บ้านหนองโสน ม.7 เป็นสถานที่สักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของตำบลเชียงพิณ

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4.วัดไชยาราม บ้านหนองสวรรค์ ม.5

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

5.ศาลเจ้าปู่ผาแดง บ้านเชียงพิณ ม.1

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการใช้ประโยชน์การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
(ปี 2565-2566)

ลำดับที่	ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว	ประเภทสถานที่ท่องเที่ยว	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	วัดป่าดอนบง	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีบรรยากาศร่มรื่น มีต้นยางขนาดใหญ่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ภายในวัดมีรูปปั้นสมัยโบราณ เป็นสถานที่สงบร่มเย็น เหมาะแก่การพักผ่อน	วัดป่าดอนบง บ้านเชียงพิน หมู่ที่ 1	ปี 2565-2566
2	แหล่งประวัติศาสตร์โฮจิมินห์	แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ระหว่างไทย และเวียดนาม บ่งบอกถึงการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน และคนไทยเชื้อสายเวียดนาม	แหล่งประวัติศาสตร์ โฮจิมินห์ บ้านหนองฮาง หมู่ที่ 4	ปี 2565-2566
3	ศาลปู่จอก	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คนในตำบล และพื้นที่ใกล้เคียงให้ความเคารพและศรัทธา และเป็นสถานที่สำคัญเพื่อสักการะบูชา ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในท้องถิ่น ตำบล	ศาลปู่จอก บ้านหนองโอน หมู่ที่ 7	ปี 2565-2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการใช้ประโยชน์การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
(ปี 2565-2566)

ลำดับที่	ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว	ประเภทสถานที่ท่องเที่ยว	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
4	วัดไชยาราม	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในกลางตำบลเชียงพิณ เป็นวัดที่ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงให้ความศรัทธา ใช้ประกอบกิจกรรมทางศาสนามีเสนาสนะที่พร้อมกับการปฏิบัติศาสนกิจเป็นอย่างดี และเป็นที่ตั้งรูปเหมือนหลวงปู่พิมพ์ เกจิอาจารย์ชื่อดังของตำบล	วัดไชยาราม บ้านหนองสวรรค์ หมู่ที่ 5	ปี 2565-2566
5	ศาลเจ้าปู่ผาแดง	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คนในตำบลอีกหนึ่งแห่ง ที่ชุมชนให้ความเคารพและศรัทธา และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในท้องถิ่น ตำบล	ศาลปู่จอก บ้านหนองโอน หมู่ที่ 7	ปี 2565-2566

2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น

2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น

แบบเดิม	แบบใหม่
1. ใช้วิธีการสานกระติบข้าวแบบดั้งเดิมโดยการนำไม้ไผ่ผ่าซีกมาทำเส้นตอกเพื่อสานขึ้นรูป ทั้งตัวและฝากระติบข้าว	1. ใช้วัสดุในท้องถิ่นหลากสี มาขึ้นลวดลายทั้งตัวและฝากระติบข้าว เพื่อเพิ่มมูลค่า ทันสมัย และมีความแข็งแรงเพิ่มขึ้น
2. นำกระติบข้าวตากแดดและฟุ้งลม	2. นำกระติบข้าวไปรมควันจากฟางข้าว เพื่อกันแมลงเจาะ

2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น

เอกลักษณ์/จุดเด่น กระติบข้าว/กองข้าวเป็นของใช้ประจำบ้านที่ใช้บรรจุข้าวเหนียว ทุกครัวเรือนทุกพื้นที่ที่รับประทานข้าวเหนียว

1. สานเป็นลวดลายต่าง ๆ หรือเป็นตัวหนังสือทั้งไทยและอังกฤษ จะได้ราคาดี
2. หาอุปกรณ์ใน
3. ทำให้เกิดอัตราการว่างงาน และเป็นอาชีพที่สุจริต และเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว
4. วิวัฒนาการเป็นของชำร่วยได้มากมาย เช่น กล่องใส่กระดาษชำระ กระเป๋ากัน
5. ทำให้ข้าวเหนียวที่บรรจุไม่เหนียวแฉะ ไม่ติดมือ พกพาสะดวก หิ้วไปได้ทุกหนทุกแห่ง

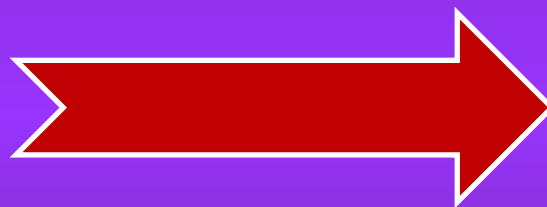

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565

เป็นผลิตภัณฑ์งานศูนย์
อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร
ท้องถิ่นตำบลเชิงพิณจาก
“กกราชินี” มาเป็น
“กล่องข้าว/กระติบข้าว”

17.45031374N 102.75421766E

ชอย ปูตา
ตำบล บ้านเลื่อม
อำเภอเมืองอุดรธานี
อุดรธานี

ขั้นตอนการจักสานและแปรรูปกราชินี

การเตรียมและสอยต้นกก

1. ตัดต้นกกสด โดยคัดเลือกต้นกกที่มีขนาดเท่ากันไว้ด้วยกัน
2. นำต้นกกที่ตัดแล้วมาสอยเป็นเส้นเล็ก ๆ โดยใช้มีดปลายแหลมคม โดยกก 1 ต้น สามารถกรีดตามแนวตั้งได้ 5 เส้น
3. นำเส้นกกที่สอยแล้วมาผึ่งแดดให้แห้งประมาณ 1 สัปดาห์ (ถ้าเป็นไปได้ต้องเป็นแดดจัด ๆ 5-7 แดด ใ้ห)
4. นำเส้นกกสอยที่ตากแห้งแล้วมามัดเป็นมัด ๆ รอกการย้อมสีตามลายที่ออกแบบไว้

ขั้นตอนการจักสานและแปรรูปกราชินี

การย้อมสี สามารถทำได้ทั้งย้อมสีสังเคราะห์ (สีเคมี)

1. ก่อไฟโดยไฟที่ใช้ต้องสม่ำเสมอ นำปืบ หรือกระทะ
ใส่น้ำพอประมาณท่วมเส้นกกนำมาตั้งบนเตา รอให้
น้ำเดือด

2. พอน้ำเดือดก็นำสีที่เลือกมาเทลง

3. นำเส้นกกที่คัดเลือกแล้วลงย้อมจนเพียงพอที่จะใช้
ในการทอ

4. นำเส้นกกที่ย้อมสีแล้วลงล้างในน้ำเปล่าแล้วนำไป
ตากแดดที่จัดจนแห้ง

5. นำเส้นกกที่ย้อมสีตากแห้งแล้วมากเก็บมัดรวมกัน
โดยแยกสีเป็นสีแต่ละสี

ขั้นตอนการจักสานและแปรรูปกราชินี

การสานและขึ้นรูป

1. นำโฟมมาตัดทำแบบรูปทรงกระเป๋
2. นำเส้นกกที่ตากแห้งแล้วมีสานขึ้นรูป
3. ขณะสานควรพรมน้ำที่เส้นกกเพื่อจะได้สานได้ง่ายขึ้น เส้นกกจะได้ไม่แข็ง
4. เพิ่มลวดลายจากเส้นกกที่ย้อมสี ตามลวดลายที่กำหนดไว้
5. สานหูกระเป๋และตกแต่งด้วยผ้า เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงานสานก่องข้าว/กระติบข้าวจาก “กกราชินี”

จักรกอกให้เป็นเส้นเล็กๆ นำไปตากแดดให้แห้ง แล้วนำมาข้อมลีตามขอบ และนำมาตากอีกครั้งให้แห้ง

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงานสานก่องข้าว/กระติบข้าวจาก “กกราชินี”

เริ่มสานกันกระติบพอขึ้นเป็นรูปร่างแล้ว ให้สานฝากระติบข้าว ตามลวดลายที่ชอบ

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566

การต่อยอดผลิตภัณฑ์จาก “กกราชินี” มาสานเป็นกระเป๋า

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงานการสานกระเป๋ามาจาก “กกราชินี”

นำกกไปตากแดดให้แห้ง

นำกกที่แห้งแล้วมาขึ้นรูปตามแบบที่สร้างไว้

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงานการสานกระเป๋ามาจาก “กกราชินี”

ตกแต่งลวดลายด้วยผ้า เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างไม้ไผ่และกราชินี

ไผ่	กราชินี
1. ไม้ไผ่ที่จะนำมาใช้จักสานต้องอายุไม่น้อยกว่า 2 ปี	1. กราชินีสามารถใช้ประโยชน์ลำต้นได้ 60-70 วัน
2. มีความทนทานมากกว่า	2. มีความยืดหยุ่น
3. ปัจจุบันหาไม้ไผ่ในพื้นที่ค่อนข้างยาก	3. กราชินีพบมากในพื้นที่
4. มีกระบวนการแปรรูปเพื่อมาเป็นตอกจักสานที่ใช้เวลานาน	4. มีกระบวนการแปรรูปเป็นเส้นกกสานใช้เวลาสั้น

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565)

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	กกราชินี	ภูมิปัญญา	วิธีการสานกระติบข้าว ดังนี้ 1.เตรียมอุปกรณ์และวัสดุเช่น กกที่ตาก แห้งแล้ว เชือกไนล่อน เข็ม กรรไกร 2.นำกกมาสานเป็นกระติบข้าวตามขนาด และลวดลายที่ต้องการ	บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม	

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566)

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	กกราชินี	ภูมิปัญญา	วิธีการสานกระติบข้าว ดังนี้ 1.เตรียมอุปกรณ์และวัสดุเช่น กกที่ตากแห้งแล้ว เชือกไนลอนเข็มกรรไกร 2.นำกกมาสานเป็นกระติบข้าวตามขนาดและลวดลายที่ต้องการ	บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม บ้านโนนคาม หมู่ที่ 3 บ้านนาคลอง หมู่ที่ 6 บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10	มีการขยายผลไปตามหมู่บ้านต่างๆ ในตำบล

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

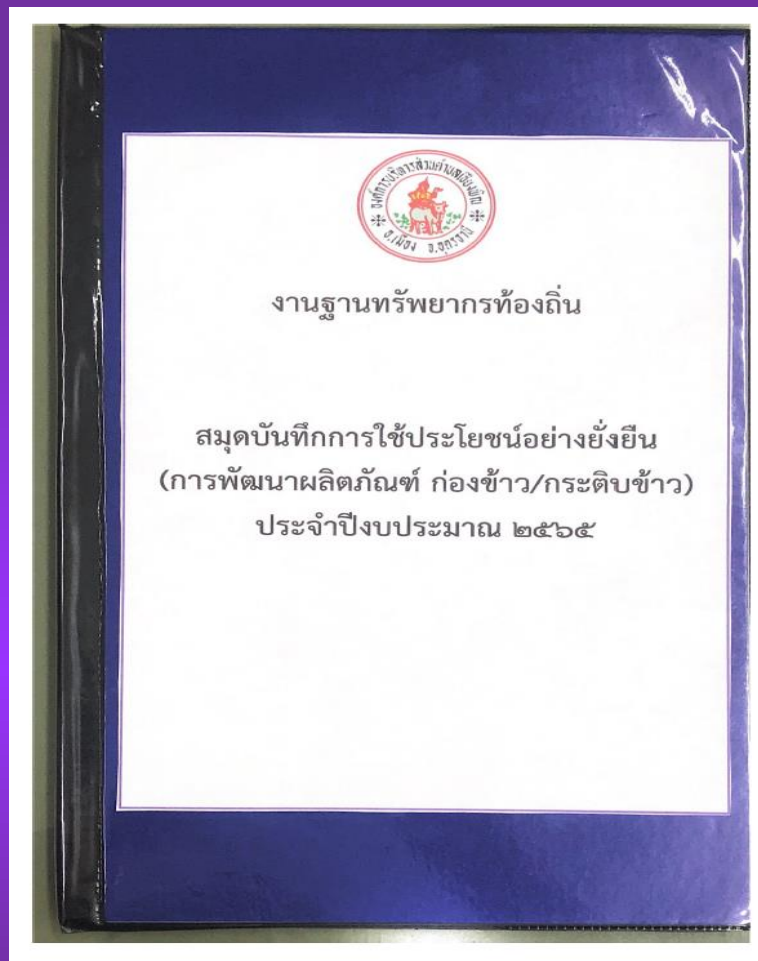
ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566) ต่อ

ลำดับ	ชื่อ ทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
2	กกราชินี	ภูมิปัญญา	วิธีการสานกระเป๋าดังนี้ 1.เตรียมอุปกรณ์และวัสดุเช่น กกที่ ตากแห้งแล้ว เข็มหมุด เข็มเย็บ กระสอบ กรรไกร แบบโพน กระบอกฉีดยาน้ำ 2.นำกกมาสานเป็นกระเป๋าดังตาม ขนาดและลวดลายที่ต้องการ	บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม บ้านโนนคาม หมู่ที่ 3 บ้านนาคลอง หมู่ที่ 6 บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10	มีการขยายผลไป ตามหมู่บ้านต่างๆ ในตำบล

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ก๋องข้าว/กระต๊อบข้าว)
ปี 2565

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
การตรวจการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565)
ถาวรจีน

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภททรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	ถาวรจีน	ภูมิปัญญา	วิธีการทำกระต๊อบข้าว ดังนี้ 1. เตรียมอุปกรณ์และวัตถุดิบ 1.1 ภาชนะดินเผาแห้งแล้ว 1.2 ไม้คั้นข้าว 1.3 ไม้คั้นข้าว 2. นำข้าวคั้นมาใส่ในกระต๊อบ ข้าวตามขนาด และควักข้าว ที่คั้นแล้ว	บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต. นาขมิ้น	

สมุดบันทึกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระเป๋) ปี 2566

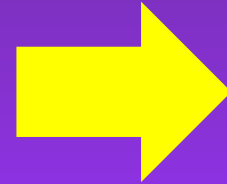

การสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นของบ้านอ่าวซ้อย					
การสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นของบ้านอ่าวซ้อย (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566)					
ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภทสินค้า	รายละเอียด	พื้นที่	หมายเหตุ
1.	ถั่วลิสง	ภูมิปัญญา	วิธีการแปรรูปถั่วลิสง 1. ต้มถั่วลิสงในน้ำเดือด 2. นำถั่วลิสงไปผึ่งแดด 3. นำถั่วลิสงไปตำ 4. นำถั่วลิสงไปคั่ว 5. นำถั่วลิสงไปบด 6. นำถั่วลิสงไปบรรจุซอง	บ้านอ่าวซ้อย หมู่ที่ 6 ต.บ้านอ่าวซ้อย	
2.	ถั่วลิสง	ภูมิปัญญา	วิธีการแปรรูปถั่วลิสง 1. ต้มถั่วลิสงในน้ำเดือด 2. นำถั่วลิสงไปผึ่งแดด 3. นำถั่วลิสงไปตำ 4. นำถั่วลิสงไปคั่ว 5. นำถั่วลิสงไปบด 6. นำถั่วลิสงไปบรรจุซอง	บ้านอ่าวซ้อย หมู่ที่ 6 ต.บ้านอ่าวซ้อย	

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565

การเลี้ยงหนูนา/หนูพุก เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ขายหนูนาสด (แปรรูป)

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566

การเลี้ยงหนูนา/หนูพุก เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ขายหนูนาสด
หนูนาอบแห้ง หนูนาอบโอ่ง หนูนาแดดเดียว

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565)

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	หนุณา /หนุพุก	ผลิตภัณฑ์	เป็นการเพาะเลี้ยง หนุณา/หนุพุก เพื่อขยายพันธุ์ ให้สูตรอาหารที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาสายพันธุ์หนุให้ มีขนาดใหญ่ขึ้น และพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์เพื่อขายหนุชำแหละสด วางขายตามตลาดให้คนในพื้นที่ มี พ่อค้าคนกลางมารับซื้อ และส่งขาย ตามร้านอาหารป่าทั่วไป	ฟาร์มหนุณาเดชา บ้านเชียงพิณ หมู่ 9	มีการขยายผลโดย มอบพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์หนุ ให้แก่ ผู้สนใจนำไปเลี้ยง และขยายพันธุ์ เพื่อ จำหน่ายต่อไป

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

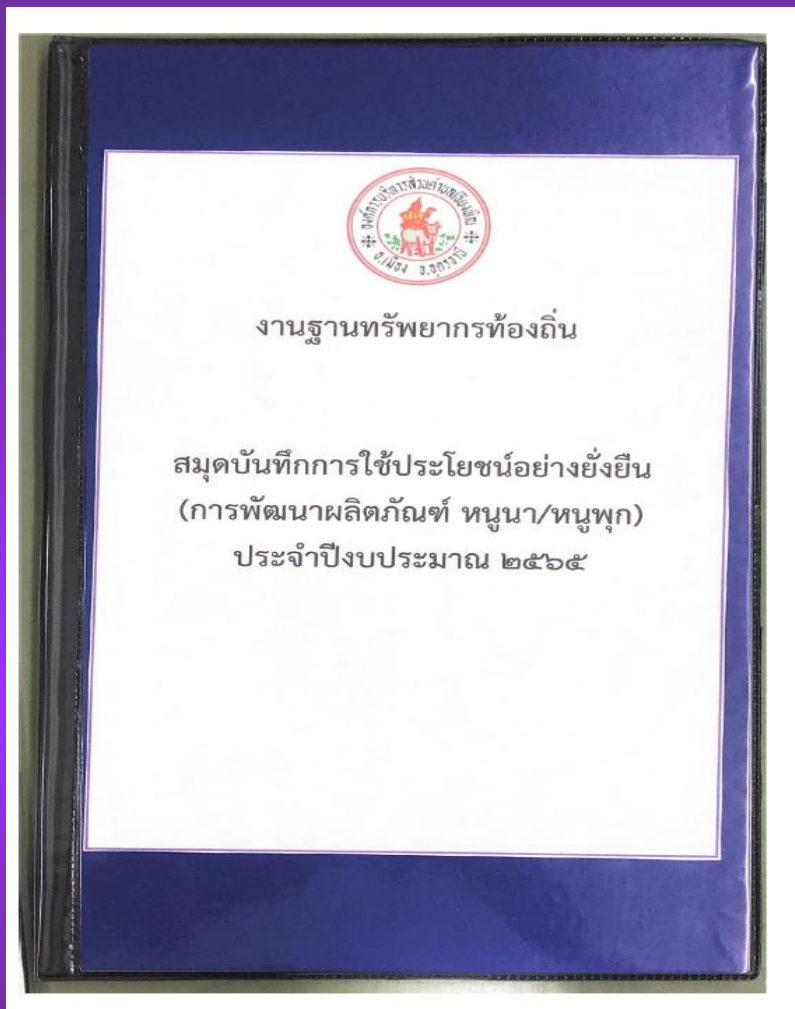
ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566)

ลำดับ	ชื่อ ทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	หนุณา /หนุพุก	ผลิตภัณฑ์	เป็นการเพาะเลี้ยง หนุณา/หนุพุก เพื่อขยายพันธุ์ ให้สูตรอาหารที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาสายพันธุ์หนุให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้น เช่น หนุนาอบ โอง หนุนาแดดเดียว และหนุนาอบแห้ง เป็นต้น และเพิ่มช่องทางการขายผ่านทางออนไลน์	ฟาร์มหนุนาเดชา บ้านเชียงพิณ หมู่ 9	มีการขยายและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านทางออนไลน์มากขึ้น

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หนุนา/หนูปุก) ปี 2565

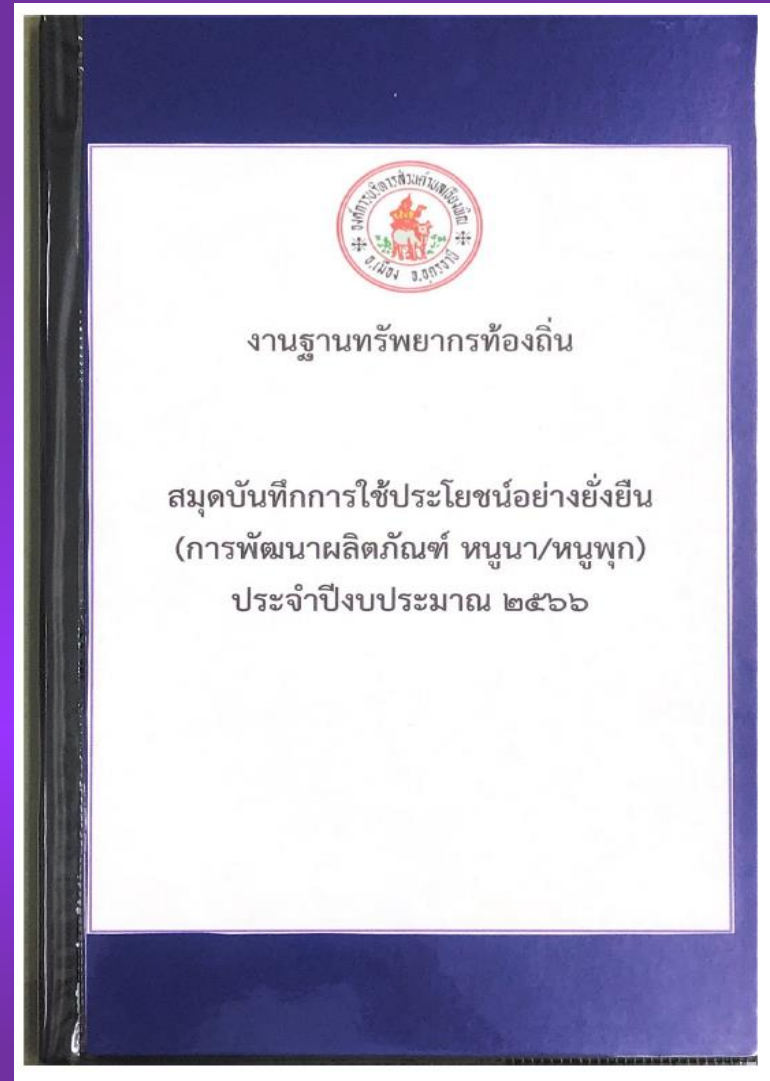
การสำรวจใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
การสำรวจใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565)

ลำดับ	ชื่อเกษตรกร	ประเภทผลิตภัณฑ์	รายละเอียด	พื้นที่	หมายเหตุ
1.	หนุนา / หนูปุก	ผลิตภัณฑ์	เป็นการทำหนุนา/หนูปุก เพื่อขายในพื้นที่ใกล้เคียง ที่อำเภอสม. / อำเภอสม. ตาม พื้นที่หนุนา/หนูปุกในพื้นที่ และพื้นที่หนุนา/หนูปุก เพื่อขายหนุนา/หนูปุก จากหนุนา/หนูปุกในพื้นที่ พื้นที่ หนุนา/หนูปุกตาม ชื่อ และชื่อหนุนา/หนูปุก ตามพื้นที่หนุนา/หนูปุก	พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่ 9.	พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก พื้นที่หนุนา/หนูปุก

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หนุนา/หนูปุก) ปี 2566

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน การรวมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2566)					
ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภททรัพยากร	รายละเอียด	พื้นที่	หมายเหตุ
1.	หนุนา/หนูปุก	ผลิตภัณฑ์	มีเกษตรกรเลี้ยง หนุนา / หนูปุก เพื่อขายให้พ่อค้าคนกลางที่เขตรอบเมือง พัฒนาสายพันธุ์หนูปุกให้ ขนาดใหญ่ขึ้น และพัฒนา เป็นผลิตภัณฑ์ ให้มีรส รื่น หนุนาต้มร้อน หนุนาต้มร้อน และ หนุนาต้มร้อน มีรส และให้รสหวานทรายผ่าน การต้มร้อน	กลุ่มหนุนาต้ม น้ำร้อนร้อน พื้นที่ ๑	ใช้สอย 11.๖ ให้รสหวาน จืดผ่าน การต้มร้อน ร้อน

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565-2566

การเพาะเลี้ยงเห็ด ขอนขาว เพื่อจำหน่าย เพิ่มช่องทางให้เกษตรกร และผู้ที่สนใจ

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565-2566)

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภท ทรัพยากร	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	เห็ดขอนขาว	ชีวภาพ	นำหัวเชื้อเห็ดขอนขาว จากการ เลี้ยงเนื้อเยื่อ และปลูกเนื้อเยื่อใน เมล็ดธัญพืช เพื่อให้เชื้อเห็ดเดิน ใน ขวดแก้ว และนำเชื้อเห็ดไปบรรจุใน ก้อนเห็ด ให้เห็ดเจริญเติบโตในโรง เพาะเห็ด เก็บดอกเห็ดเพื่อจำหน่าย ต่อไป	ฟาร์มเห็ดขอนขาว บ้านเชิงพิณ หมู่ 1	มีการขยายผลโดย มอบหัวเชื้อเห็ด ขอนขาวให้กับ ประชาชนและ ผู้สนใจเพื่อนำไป ปลูก และขยาย ต่อไป

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

สมุดบันทึกการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เห็ดขอนขาว) ปี 2565-2566

การประเมินประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
การประเมินประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปี 2565-2566)

ลำดับ	ชื่อทรัพยากร	ประเภททรัพยากร	รายละเอียด	พื้นที่	หมายเหตุ
1.	เห็ดขอนขาว	ชีวภาพ	จำพวกเห็ดเห็ดขอนขาว จากการ เก็บเกี่ยวในป่า หรือปลูกในป่า ในบริเวณที่ชุ่มชื้น เช่น ในป่าดิบ ชื้น ในสวนป่า และในป่าปลูก ไม่พบในป่าดิบชื้น ในป่าดิบ แล้ง ทุ่งนา ในไร่สวนป่า เก็บเกี่ยวเห็ดเห็ดขอนขาว	พื้นที่ป่า ชุมชน 1	มีการขยายผลโดย หมอดินนาเห็ด ขอนขาวใน พื้นที่ป่า และ พื้นที่นา ปลูก เห็ดขอนขาว ทั่วประเทศ

3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แหล่งเรียนรู้ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่นตำบลเชียงพิณ ปี 2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แหล่งเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มอาชีพตำบลเชียงพิณ ปี 2565-2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แหล่งเรียนรู้แปลงปลูกตำบลงเชียงพิณ ปี 2565-2566

A large group of people, including students and staff, posing for a group photo in a forest. They are standing and kneeling in front of a purple banner that reads "พิทักษ์ป่าอนุรักษ์ธรรมชาติ" (Forest Conservation). The background is a dense forest with tall trees.

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

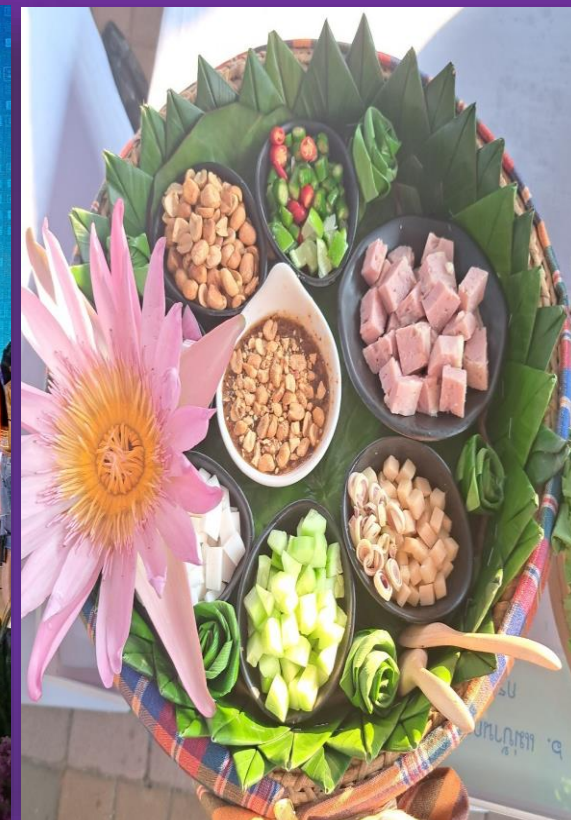
แหล่งเรียนรู้โคกหนองนา โมเดล บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10 ปี 2565-2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แหล่งเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสานกระติบข้าว และผลิตภัณฑ์จากปลาส้ม บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม ปี 2565-2566

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

แหล่งเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10 ปี 2565-2566

ลำดับ	ชื่อสถานที่แหล่งเรียนรู้	ประเภทสถานที่	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
1	แหล่งเรียนรู้ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่นตำบลเชียงพิณ	แหล่งเรียนรู้	เป็นแหล่งเรียนรู้งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นของตำบลเชียงพิณ เพื่อให้ประชาชนและผู้สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การอนุรักษ์ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น	ที่ทำการ อบต.เชียงพิณ หมู่ที่ 9	
2	แหล่งเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้กลุ่มอาชีพตำบลเชียงพิณ	แหล่งเรียนรู้	เป็นแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพของตำบลเชียงพิณ และตำบลบ้านเลื่อม เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเผยแพร่ จำหน่าย และให้คำปรึกษาให้กับประชาชน	ที่ทำการ อบต.เชียงพิณ หมู่ที่ 9	
3	แหล่งเรียนรู้แปลงปลูกตำบลเชียงพิณ	แหล่งเรียนรู้	สถานที่ที่นำพืช มาปลูกรักษาไว้เพื่อศึกษาและเรียนรู้ และเป็นสถานที่ปลูกรักษาเพื่อแจกจ่ายพืชตัวอย่าง พืชในชุมชน พืชในป่าปกปัก	ที่ทำการ อบต.เชียงพิณ หมู่ที่ 9	

ลำดับ	ชื่อสถานที่แหล่งเรียนรู้	ประเภทสถานที่	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
4	แหล่งเรียนรู้พื้นที่ป่าปกปัก วัดป่าดอนบง	แหล่งเรียนรู้ (พื้นที่ปกปัก)	เป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติมีอากาศร่มรื่น มีน้ำตกสวยงาม เป็นแหล่งธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เป็นสถานที่เงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ	วัดป่าดอนบง บ้านเชิงพิณ หมู่ 1	
5	แหล่งเรียนรู้โคก หนองนา โมเดล	แหล่งเรียนรู้	เป็นแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมผลิตภัณฑ์หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา โมเดล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่และผู้สนใจเข้าศึกษาเรียนรู้พัฒนาการใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10	
6	แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนบ้านนาทราย	แหล่งเรียนรู้	เป็นแหล่งเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจ การทำผลิตภัณฑ์จักสาน ก่องข้าว/กระติบข้าว จากพืช กกกราจีนี และผลิตภัณฑ์จากปลาสาม ในรูปแบบต่างๆ	บ้านนาทราย หมู่ที่ 6 ต.บ้านเลื่อม	

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตารางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (แหล่งเรียนรู้ ปี 2565-2566)

ลำดับ	ชื่อสถานที่แหล่งเรียนรู้	ประเภทสถานที่	รายละเอียด	ที่ตั้ง	หมายเหตุ
7	แหล่งเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	แหล่งเรียนรู้	เป็นแหล่งเรียนรู้การดำเนินการตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริในหลวง รัชกาลที่ 9	บ้านดอกเกียด หมู่ที่ 10	

สรุปงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

- 1.ดำเนินการฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชนตำบล
พืช กกราชินี แจกจ่ายรวมทั้งสิ้น 450 ต้น
สัตว์ หนุณา (หนูปุก) แจกจ่ายรวมทั้งสิ้น 30 คู่
ชีวภาพอื่นๆ เห็ดขอนขาว ขยายฟาร์มรวมทั้งสิ้น 5 ฟาร์ม
ภูมิปัญญา ก่องข้าว/กระต๊อบข้าว และกระเป๋ารวมผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น 2 ชนิด
- 2.ดำเนินการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
เกิดศูนย์เรียนรู้ ในองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ จำนวน 2 แห่ง
ในชุมชนจำนวน 2 แห่ง (โคก หนอง นา ,ศูนย์ถ่ายทอดผลิตภัณฑ์)

ความรู้ที่ได้รับในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น งานที่ 4 งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

“รู้คุณค่า รู้ศักยภาพ รู้พัฒนา ทรัพยากรท้องถิ่นใน
ชุมชนตำบล การฟื้นฟู บำรุงรักษา ต่อยอด ขยายและ
สร้างอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ เกิดแหล่งเรียนรู้เพื่อ
สร้างความรับรู้ การศึกษาค้นคว้า เกิดเป็น
ความสามารถ และนำไปใช้ในชีวิต เกิดการสร้าง
นวัตกรรมใหม่ๆ และช่วยกันอนุรักษ์ เผยแพร่
ทรัพยากรท้องถิ่นไม่ให้เลือนหายไป”

